

Studium Vilnense A, vol. 9

Redaktor – R. Brazis – Editor

The peer-reviewed edition presents the proceedings of the XV International Conference on the Science and Quality of Life, Vilnius, 3-5 July 2011, and related reports. Key words: philosophy, theology, natural sciences, engineering, technology, architecture, economics, law, politics, ecology, medicine, pedagogic, psychology, history, biography studies. A4 format, 214 pages incl. graphics, tables, photos, author index. Article languages: English, Polish.

Recenzuojamas leidinys su XV Tarptautinės konferencijos „Mokslas ir gyvenimo kokybė“, 2011 m. liepos 3-5 dd., Vilniuje, darbais ir susijusiais straipsniais. Raktažodžiai: filosofija, teologija, gamtos mokslai, inžinerija, technologija, architektūra, ekonomika, teisė, politika, gamtosauga, medicina, pedagogika, psichologija, istorija, biografistika. A4 formatas, 214 pusl., t. sk. grafikai, lentelės, nuotraukos, autorių rodyklė. Straipsnių kalbos: anglų, lenkų.

Wydanie recenzowane zawiera prace XV Międzynarodowej Konferencji „Nauka a jakość życia”, Wilno, 3-5 lipca 2011 roku i artykuły powiązane. Hasła kluczowe: filozofia, teologia, nauki przyrodnicze, inżynieria, technologia, architektura, ekonomia, prawo, polityka, ekologia, medycyna, pedagogika, psychologia, historia, biografistyka. Format A4, 214 strony, w tym wykresy, tabele, foto, skorowidz autorów. Języki artykułów: angielski, polski.

The Conference host:

Non-profit institution

UNIVERSITAS STUDIORUM POLONA VILNENSIS

in collaboration with

Academic Initiative „East” of the Warsaw School of Economics, and Polish University Abroad, London

Rada programowa Konferencji * Conference programme council

Prof. dr hab. Romuald Brazis

Dr hab. Tomasz Dołęgowski, Prof. SGH

Prof. dr med. Wojciech Falkowski

Prof. Janina Marciak-Kozłowska

Dr. hab. Henryka Mazur-Zielińska

Prof. dr hab. Alina Midro

Prof. dr hab. Ipolitas Mogilnickis

Dr hab. Zbigniew Kruszewski, Prof. SWPW

Dr Tadeusz Sakowicz

Ks. Prof. dr hab. Jan Śledzianowski

Dr Eugenijus G. Vasilevskis

Prof. dr hab. Bożena Zawadzka

Zespół organizacyjny * Organising group

Romuald Brazis

Eugenijus G. Vasilevskis

Gražina Lapienienė

Simonas Noreikis

Julija Silko

Technical edition:

Gražina Lapienienė

Okladka * Cover graphics

Mother Misericordiae Chapel and St. St. Johns church * Ostra Brama i Kościół Świętojański * grafika: Zenon Żukowski

Viešoji įstaiga * Instytucja Wyższej Użyteczności Publicznej * Non-profit institution

© UNIVERSITAS STUDIORUM POLONA VILNENSIS, 2012

Aguonų 22, LT- 03212 Vilnius - 06, Lithuania (Lietuva)

adm@uspv.lt   www.uspv.lt

ISSN 1648-7907

Studium Vilnense A (ISSN 1648-7907), vol. 9

CONTENTS

- 3 – 6 *J. Marciak-Kozłowska, SYSTEM WYCHOWAWCZY MARCELINY DAROWSKIEJ (w 100. rocznicę śmierci) / PEDAGOGICAL IDEAS OF MARCELINA DAROWSKA (at the 100th anniversary of death)*
- 7 – 11 *M. Balicki, GŁÓWNE ZAŁOŻENIA WYCHOWAWCZE MATKI KOLUMBY – RÓŻY BIAŁECKIEJ / RUDIMENTS OF EDUCATION BY MOTHER KOLUMBA – RÓŻA BIAŁECKA*
- 12 – 16 *I. Pufal-Struzik, GIFTED GIRLS AND WOMEN: INDIVIDUAL AND ENVIRONMENTAL FACTORS OF CREATIVE DEVELOPMENT*
- 17 – 21 *J. Śledzianowski, JAN PAWEŁ II W PERCEPCJI RODAKÓW / JOHN PAUL II IN THE PERCEPTION OF POLES*
- 22 – 24 *S. Bębas, JAN PAWEŁ II WOBEC WARTOŚCI PRZEBACZENIA NA PRZYKŁADZIE SPOTKANIA Z MEHMETEM ALI AGCĄ / JOHN PAUL II IN RELATION TO THE VALUE OF FORGIVENESS: THE EXAMPLE OF MEETING WITH MEHMET ALI AGCA*
- 25 – 29 *T. Sakowicz, B. Zawadzka, A CHILD AS FAMILY AND SOCIETY'S JOY – IN THE LIGHT OF JOHN PAUL II TEACHING*
- 30 – 33 *K. Drążkiewicz, PRAWO DO WYCHOWYWANIA DZIECI ZGODNIE Z PRZEKONANIAMI W NIEMCZECH, POLSCE I NA LITWIE. STUDIUM PRAWNOPORÓWNAWCZE / RIGHT TO DETERMINE CHILDREN'S RELIGIOUS UPBRINGING IN GERMANY, POLAND AND LITHUANIA: STUDY ON LAW*
- 34 – 38 *B. Matyjas, CHILDHOOD IN CRISIS AS A GLOBAL PROBLEM: THE REFLECTIONS OF A SOCIAL PEDAGOGIST*
- 39 – 42 *E. Zyzik, PRZYSTOSOWANIE PSYCHOSPOŁECZNE DZIECI DO PLACÓWKI PRZEDSZKOLNEJ JAKO PROBLEM WSPÓŁCZESNEJ EDUKACJI / PSYCHOLOGICAL AND SOCIAL ADAPTATION OF CHILDREN IN THE PRE-SCHOOL INSTITUTION AS THE PROBLEM OF MODERN EDUCATION*
- 43 – 47 *A. Bochniarz, A. Grabowiec, ZASOBY OSOBISTE JEDYNAKÓW I MŁODZIEŻY Z RODZIN WIELODZIETNYCH / PERSONAL RESOURCES OF THE ONLY CHILDREN AND TEENAGERS HAVING SIBLINGS*
- 48 – 51 *M. Wolska-Długosz, THE STUDENTS OF SENIOR SECONDARY COMPREHENSIVE SCHOOLS FROM UNEMPLOYED FAMILIES IN RELATION TO VALUES*
- 52 – 56 *K. Palka, SZANSE I WYZWANIA EDUKACJI NA WSI / CHANCES AND CHALLENGES OF EDUCATION IN THE COUNTRY*
- 57 – 60 *P. Forma, GIMNAZJUM – "PASZPORT DO ŻYCIA" W EPOCE GLOBALIZACJI / GYMNASIUM – A PASSPORT TO LIFE IN THE AGE OF GLOBALIZATION*
- 61 – 64 *A. Lewicka-Zelent, POZIOM KOMPETENCJI MEDIACYJNYCH MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ / MEDIATORY COMPETENCE IN LOWER-SECONDARY SCHOOL STUDENTS*
- 65 – 69 *E. Jasiuk, DYLEMATY I WYZWANIA ZWIĄZANE Z EUROPEIZACJĄ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W POLSCE – WYBRANE ASPEKTY / DILEMMAS AND CHALLENGES RELATED TO THE EUROPEIZATION OF POLISH PUBLIC ADMINISTRATION: SELECTED ASPECTS*
- 70 – 73 *M. Krawczyk-Blicharska, PREFERENCJE EDUKACYJNO-ZAWODOWE OSÓB WKRACZAJĄCYCH W DOROSŁOŚĆ / THE EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL PREFERENCES OF OLDER ADOLESCENTS*
- 74 – 77 *J. Szkurłat, THE INFLUENCE OF SYSTEM TRANSFORMATION ON THE LABOUR MARKET IN POLAND AFTER 1990*
- 78 – 83 *M. Januszewska-Warych, PROBLEMY PODNIESIENIA EFEKTYWNOŚCI KSZTAŁCENIA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI W POLSCE (ZAGADNIENIA WYBRANE) / PROBLEMS OF ADVANCEMENT OF TEACHING PUPILS' WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN POLAND (SELECTED ISSUES)*
- 84 – 86 *A. Siedlaczek-Szwed, THE ACTIVITY OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE SECOND POLISH REPUBLIC*
- 87 – 91 *M. Pękowska, WKŁAD STOWARZYSZENIA NAUCZYCIELI SZKÓŁ DLA GŁUCHONIEMYCH I NIEMOWIDNYCH W POLSCE (1921-1939) W ROZWÓJ PEDAGOGIKI SPECJALNEJ / CONTRIBUTION OF "THE ASSOCIATION OF SCHOOL TEACHERS FOR DEAF AND BLIND" IN POLAND (1921-1939) IN THE DEVELOPMENT OF SPECIAL PEDAGOGY*
- 92 – 95 *D. Wosik-Kavala, TEACHER'S EMOTIONAL COMPETENCE IN THE CONTEXT OF EDUCATION INTERACTIONS*
- 96 – 99 *G. Kavaliauskienė, L. Anūšienė, RESEARCH INTO LISTENING PRACTICE IN ENGLISH CLASSES*
- 100 – 103 *M. Parlak, PRZYGOTOWANIE NAUCZYCIELI DO PROWADZENIA EDUKACJI PRZYRODNICZEJ UCZNIÓW W MŁODSZYM WIEKU SZKOLNYM – RAPORT Z BADAŃ / RESEARCH REPORT FROM TEACHERS' PREPARATION TO LEADING OF SCIENCE EDUCATION AMONG STUDENTS AT PRIMARY SCHOOL*
- 104 – 108 *B. Trzpił-Zwierzyk, GATUNKI CHRONIONE, GÓRSKIE I RELIKTOWE W BRIOFLORZE MIASTA SIEDLCE / PROTECTED, MOUNTAIN AND RELICT SPECIES OF THE BRIOFLORA SIEDLCE CITY*
- 109 – 114 *I. Pałgan, W POSZUKIWANIU ZWYCZAJÓW, OBYCZAJÓW I TRADYCJI / IN SEARCH OF CUSTOMS AND TRADITIONS*
- 115 – 119 *E. Nowak, B. Zawadzka, TURYSTKA PIELGRZYMKOWA W KREOWANIU WIZERUNKU POLSKI - ZNACZENIE SANKTUARIUM BOŻEGO MIŁOSIĘRDZIA W ŁAGIEWNIKACH / CREATING POLAND'S IMAGE THROUGH PILGRIMAGE TOURISM - IMPORTANCE OF THE SANCTUARY OF DIVINE MERCY IN ŁAGIEWNIKI*
- 120 – 123 *R. Przewłocka-Sionek, ARCHITEKTURA NA PRZEŁOMIE XIX/XX WIEKU LWOWA I KRAKOWA: PODOBIENSTWA I RÓŻNICE / ARCHITECTURE OF LVIV AND CRACOW AT THE TURN OF THE 19TH CENTURY: SIMILARITIES AND DIFFERENCES*
- 124 – 127 *K. Woźniak, BIZANTYŃSKIE I RUSKIE WZORCE WE WSPÓŁCZESNEJ ARCHITEKTURZE CERKIEWNEJ W POLSCE / BYZANTINE AND RUTHENIAN STANDARDS IN THE CONTEMPORARY ORTHODOX CHURCH ARCHITECTURE IN POLAND*
- 128 – 131 *K. Woźniak, ARCHITEKTURA WSPÓŁCZESNYCH CERKWI GRECKOKATOLICKICH W POLSCE / ARCHITECTURE OF CONTEMPORARY GRAECO-CATHOLIC CHURCHES IN POLAND*

Studium Vilnense A (ISSN 1648-7907), vol. 9

- 132 – 135 *K. Zielińska, M. Zieliński, H. Mazur-Zielińska, WNETRZE A JEGO ODBIÓR PRZEZ CZŁOWIEKA / INTERIOR AND HUMAN PERCEPTION*
- 136 – 138 *J. Silko, MUZYKA A ROZWÓJ DZIECKA W WIEKU PRZEDSZKOLNYM / MUSIC AND THE UPBRINGING OF PRESCHOOL CHILDREN*
- 139 – 142 *D. Berezowska, NAJPIĘKNIEJSZE MELODIE ŚWIATA. NARRACJA I GRA NA FORTEPIANIE / THE WORLD MELODIES. NARRATION AND PLAYING THE PIANO*
- 143 – 146 *M. E. Kempa, IGNACY JAN PADEREWSKI (1860-1941) - WYBITNY PIANISTA, MAŻ STANU, POLITYK A MEDYCYNA / IGNACY JAN PADEREWSKI (1860-1941) - THE EMINENT PIANIST, STATESMAN, AND POLITICIAN, AND MEDICINE*
- 147 – 158 *E. G. Vasilevskis, PODMIOTOWE PROBLEMY W POLSKIEJ SZKOLE FILOZOFII MEDYCYNY / SUBJECTIVITY PROBLEMS IN THE POLISH SCHOOL OF THE PHILOPHY OF MEDICINE*
- 159 – 162 *M. Kaleta-Witusiak, NOETIC DIMENSION IN PERSONALITY AND QUALITY OF LIFE OF CHRONICALLY AND TERMINALLY ILL PATIENTS*
- 163 – 165 *J. Giza, PROBLEM KOMERCJALIZACJI WIEDZY PSYCHOLOGICZNEJ / PROBLEM OF COMMERCIALIZATION OF PSYCHOLOGICAL KNOWLEDGE*
- 166 – 169 *M. Szaumkessel, K. Szyfter, PREDYSPOZYCJA GENETYCZNA A JAKOŚĆ ŻYCIA / GENETIC PREDISPOSITION AND THE QUALITY OF LIFE*
- 170 – 173 *T. Giza, SPOŁECZNE I EDUKACYJNE KONSEKWENCJE BADAŃ NAD LUDZKIM GENOMEM / SOCIAL AND EDUCATIONAL RESULTS OF RESEARCH ON HUMAN GENOME*
- 174 – 178 *J. Palacz, AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA JAKO CZYNNIK DOSKONALENIA ZDROWIA / PHYSICAL ACTIVITY AS THE ELEMENT OF HEALTH IMPROVEMENT*
- 179 – 182 *A. Grabowiec, A. Bochniarz, ZASOBY OSOBISTE JAKO ISTOTNY CZYNNIK W RADZENIU SOBIE W SYTUACJACH STRESOWYCH / PERSONAL RESOURCES AS AN IMPORTANT FACTOR IN COPING WITH STRESSFUL SITUATIONS*
- 183 – 186 *T. Zubrzycka-Maciąg, ŹRÓDŁA STRESU W PRACY NAUCZYCIELI RÓŻNYCH TYPÓW SZKÓŁ / WORK-RELATED STRESS SOURCES OF TEACHERS OF VARIOUS SCHOOL TYPES*
- 187 – 190 *T. Zubrzycka-Maciąg, M. Maciąg, STRES W PRACY A WYPALENIE ZAWODOWE NAUCZYCIELI / STRESS AT WORK AND PROFESSIONAL BURNOUT OF TEACHERS*
- 191 – 195 *W. Orowicz, M. Suproń, M. Kuśmierczyk, WPLYW CZYNNIKÓW ŚRODOWISKOWYCH NA ROZWÓJ ALERGII / IFLUENCE OF ENVIRONMENTAL FACTORS ON ALLERGY DEVELOPMENT*
- 196 – 198 *W. Orowicz, M. Suska, A. Wyrembska, WPLYW PRZEWLEKŁEJ NIETYDOLNOŚCI NEREK NA KSZTAŁTOWANIE SIĘ PARAMETRÓW HEMATOLOGICZNYCH I STEŻENIE NIEKTÓRYCH PIERWIĄTKÓW WE KRWI / IFLUENCE OF CHRONIC RENAL FAILURE ON HAEMATOLOGICAL PARAMETERS AND SOME ELEMENTS CONCENTRATION IN BLOOD*
- 199 – 200 *H. Mazur-Zielińska, M. Zieliński, STAN JAMY USTNEJ, A ZAPALENIE STAWÓW / STATE OF ORAL CAVITY AND ITS IMPACT ON ARTHRITIS*
- 201 – 204 *M. Śledziński, METHODOLOGY OF DESIGNING VIBRATION ISOLATION SYSTEMS FOR IMPACT TOOLS*
- 205 – 207 *D. Wilczyński, K. Talaśka, PRZYKŁAD ZASTOSOWANIA MANIPULATORA TYPU TRIPOD Z NAPĘDEM PNEUMATYCZNYM / AN EXAMPLE OF APPLICATION OF TRIPOD TYPE MANIPULATOR WITH PNEUMATIC DRIVE*
- 208 – 212 *E. G. Vasilevskis, NOWA KSIĄŻKA O ZNACZĄCYM WPLYWIE KULTURY POPULARNEJ NA KSZTAŁTOWANIE SIĘ ŚWIADOMOŚCI MŁODZIEŻY / A NEW BOOK ON THE SIGNIFICANT INFLUENCE OF POP-CULTURE ON THE CONSCIOUSNESS OF YOUTH*
- 213 – 214 *CONTENTS*
- 214 *AUTHOR INDEX*

AUTHOR INDEX

Anūšienė, Lilija 96	Maciąg, Marek 187	Szaumkessel, Marcin 166
Balicki, Marian 7	Marciak-Kozłowska, Janina 3	Szkurlat, Jacek 74
Berezowska, Danuta 139	Matyjas, Bożena 34	Szyfter, Krzysztof 166
Bębas, Sylwester 22	Mazur-Zielińska, Henryka 132, 199	Śledzianowski, Jan 17
Bochniarz, Agnieszka 43, 179	Nowak, Ewa 115	Śledziński, Michał 201
Drązkiewicz, Karolina 30	Orowicz, Wiesława 191, 196	Talaśka, Krzysztof 205
Forma, Paulina 57	Palacz, Justyna 174	Trzpił-Zwierzyk, Beata 104
Giza, Jan 163	Palka, Katarzyna 52	Vasilevskis, Eugenijus G. 147, 208
Giza, Teresa 170	Pałgan, Iwona 109	Wilczyński, Dominik 205
Grabowiec, Anna 43, 179	Parlak, Mirosława 100	Wolska-Długosz, Małgorzata 48
Januszevska-Warych, Maria 78	Pękowska, Marzena 87	Wosik-Kawała, Danuta 92
Jasiuk, Ewa 65	Przewłocka-Sionek, Renata 120	Woźniak, Krzysztof 124, 128
Kaleta-Witusiak, Małgorzata 159	Pufal-Struzik, Irena 12	Wyrembska, Alina 196
Kavaliauskienė, Galina 96	Sakowicz, Tadeusz 25	Zawadzka, Bożena 25, 115
Kempa, Maria Elżbieta 143	Siedlaczek-Szwed, Aleksandra 84	Zielińska, Katarzyna 132
Krawczyk-Blicharska, Małgorzata 70	Silko, Julija 136	Zieliński, Michał 132, 199
Kuśmierczyk, Marta 191	Suproń, Marcin 191	Zubrzycka-Maciąg, Teresa 183, 187
Lewicka-Zelent, Agnieszka 61	Suska, Maria 196	Zyzik, Elżbieta 39